

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. május 22.

**ROMÁN
NÉPISMERET**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Scrieți o compunere pe baza proiectului la care ați lucrat din faza planificării pînă la elaborarea și prezentarea acestuia!

În succesiunea lucrării, urmăriți cu atenție întrebările și aspectele de mai jos!

Vă solicităm să formați un text continuu, logic și coerent!

Pregătirea proiectului:

1. Ce fel de motive au jucat rol în alegerea temei? Enumerați cît mai multe argumente subiective și științifice!

În lucrarea sa candidatul accentuează motivele care au jucat rol important în alegerea subiectului. Printre motivele individuale figurează: tradiția, sentimentul de apartenență la neam și limbă, relațiile umane, evenimentele, riturile, ceremonialurile la care a participat ș.a.m.d. Sînt enumerate și cîteva argumente științifice de ex.: cercetările legate de tema în cauză lasă de dorit; obiceiurile au trecut printr-o mutație de sens; au fost cunoscute în diferite zone etno-folclorice; la mai multe popoare (etnii); sînt purtătoare de simboluri sacre și (ori) profane; obiceiurile constituie o imagine vie a realității din trecut; exprimă fizionomia proprie minorității românești și creionează contextul socio-cultural ș.a.m.d.

2. Cum v-ați pregătit pentru elaborarea proiectului? Consemnați cele mai importante secvențe ale planificării!

Candidatul fixează secvențele principale ale unui plan logic: alegerea temei; formarea grupelor de cercetare și armonizarea activităților; studierea literaturii de specialitate; căutarea surselor (autentice) de cercetare; relațiile cu intervievații; întocmirea unui plan de muncă; achiziționarea unor tehnologii audio-vizuale; întocmirea chestionarului; colecționarea materialului; selectarea și sistematizarea materialului adunat; formarea conținutului; planificarea prezentării proiectului; prezentarea.

3. Referiți-vă la sursele de pregătire pe care le-ați utilizat în faza de planificare a lucrării (la literatura de specialitate, la circumstanțele de colecționare, la materialul adunat, la cele auzite de la intervievați).

Candidatul face referiri la lucrările științifice pe care le-a citit (consemnează titlul și autorul) și subliniază cîteva mențiuni. Descrie circumstanțele și modalitățile de cercetare, dialogul cu intervievații și cu oamenii de specialitate.

4. Desemnați obiectivele pe care doriți să le finalizați în succesiunea elaborării proiectului!

În setul obiectivelor figurează mai multe aspecte: cunoașterea obiceiului; comunicarea cu vîrstnicii; dorința de a destăinui lucruri noi și de a familiariza și pe alții cu această temă.

Absolventul emite o ipoteză, combate ori mărginește o afirmație. În paginile lucrării sale dovedește adevăruri noi, consemnează texte inedite, ori descrie obiceiuri, ceremonialuri (ori crîmpee din viața unor personalități) mai puțin cunoscute de noile generații.

Elaborarea proiectului:

5. Unde, în ce mod ați colecționat materialul acestei lucrări? Ce fel de motive au jucat rol în alegerea modalităților de colecționare și de prelucrare? Scrieți despre relațiile dumneavoastră cu intervievații, precum și despre ajutorul primit în cursul derulării proiectului (din partea unor specialiști, profesori, bibliotecari, bunici, părinți, vecini)!

Candidatul menționează faptul că a făcut cercetări într-un sat în rîndul oamenilor de vîrstă înaintată, într-o arhivă ori bibliotecă.

Obiectivelor și modalităților îi aparțin: realizarea interviurilor, completarea chestionarelor, descifrarea documentelor (stră)vechi, colecționarea diferitelor texte tradiționale, a unor fotografii etc..

Describe relațiile sale cu intervievații, circumstanțele de primire, faptul dacă acești oameni au fost deschiși, ori retrași în legătură cu persoana și cu tema în cauză, au fost bucuroși de solicitarea pe care au primit-o ori nici n-au înțeles-o?

Se referă și la ajutorul primit de la familie, rude, vecini, profesori, bibliotecari, etnologi, arheologi și alții.

6. Sintetizați conținuturile esențiale ale materialului colecționat și prelucrat de dumneavoastră! Comparați-le cu cele citite în literatura de specialitate!

Urmăriți cu atenție următoarele aspecte!

- a) Ce rol îndeplinește tema prelucrată de dumneavoastră în viața românimii din Ungaria?
- b) Conexiunea între conținutul proiectului și unele teme din domeniul etnologiei (obiceiuri, rituri de trecere, sărbători calendaristice, credințe etc.), al istoriei, filologiei, religiei, artelor ș.a.m.d..
- c) Descifrați mesajul ascuns în conținutul textului (ritului, obiceiului, simbolurilor sacre și profane etc.) și expuneți-vă părerile utilizînd cunoștințele însușite la școală, în cadrul orelor de cultură și civilizație, de istorie, literatură ș.a.m.d..

Această parte a lucrării este tratată în detaliu. Candidatul destăinuie tot ceea ce vrea să ne spună în legătură cu tema cercetată. Se așteaptă să facă referiri la contextul istoric, la mediul socio-cultural al minorității române, accentuînd importanța locului natal, a rădăcinilor, a limbii și culturii strămoșești în viața individului.

Dacă prelucrează vreun obicei de o sorginte străveche se cere să-l prezinte în procesul său de metamorfozare, să-i descifreze însemnele (sacre și profane) ascunse în gesturi, acte și rituri, precum și coloratura locală.

Să urmărească cu atenție dialectica dintre tradițional și modern, conservator și reîntineritor. Să facă referiri la traiul, la modul de gîndire și făptuire a înaintașilor.

În succesiunea lucrării să sublinieze rolul și sensul multiplu al obiceiului descris și să se refere la mențiunile cercetărilor din literatura citită (întărind ori negînd afirmațiile).

Absolventul cu o viziune pluridisciplinară caută conexiuni între diferitele ramuri ale artei și științei.

Prezentarea proiectului:

7. Accentuați conținuturile interesante și purtătoare de noutăți care v-au captat atenția și v-au impresionat!

Candidatul pune accent pe conținuturile considerate mai interesante, care i-au mișcat fantezia și l-au impresionat profund. Crede că pot fi fructificate în favoarea comunității (prin noutatea mesajului, prin puterea de formare a sentimentului de apartenență la neam și limbă, prin faptul că a descoperit vreun document din „arhiva” vreunei familii.

Subliniază originalitatea, particularitățile acestei teme (mîntuie de noianul vremii creații, texte autentice, ori obiceiuri strămoșești pe care numai cîțiva vîrstnici le mai cunosc).

8. Cu ce fel de metode ați sistematizat materialul colecționat și cel extras din studiile citite?

Absolventul descrie metodele cu care și-a întocmit bibliografia, și-a extras pe fișe însemnările, datele, citatele mai importante. Poate a urmărit vreun film, a înregistrat materiale (videocasetofon, magnetofon).

I se cere o capacitate de selectare, de concentrare a esenței și de descoperire mai ales a curiozităților, noutăților legate de tema cercetată.

9. Descrieți modul și formele de prezentare a proiectului (pentru colegii de clasă, pentru conșcolari și publicul minoritar)!

Candidatul a format un text corect, ilustrînd cele mai importante secvențe ale conținutului. A întocmit un catalog al materialului colecționat și un album de fotografii. Printr-un afiș a încercat să familiarizeze colegii săi cu tema prelucrată de el (ea). A derulat secvențe din filmul pe care l-a înregistrat. A scris și un articol despre experiențele sale din domeniul cercetării. În colaborare cu colegii săi de grupă (de clasă), a dramatizat obiceiul descris și l-a prezentat în cadrul festivității școlare.

10. Evaluați conținutul lucrării! În ce măsură ați reușit să finalizați obiectivele fixate? Ipotezele nutrite de dumneavoastră s-au dovedit a fi adevărate ori false? Subliniați informațiile meritabile și purtătoare de noutăți pe care le-ați destăinuit în timpul derulării proiectului!

Candidatul face trimitere la punctul al patrulea și își evaluează lucrarea, mai ales din punctul de vedere al conținutului. Scrie despre faptul dacă a reușit, ori nu, să finalizeze obiectivele și despre dificultățile din cursul realizării proiectului. Ne informează despre rolul instructiv-educativ și distractiv al acestei activități, despre îmbogățirea relațiilor umane și formarea multilaterală a candidatului. A însușit metodele de cercetare și de realizare a unei lucrări cu caracter științific.

Criteria de evaluare:

Se propune ca soluțiile consemnate în îndrumător să fie considerate ca indicatoare, fiindcă toate cele propuse de profesor (corector) sînt acceptate (considerate corecte).

Conținut:**50 de puncte***Criteriile de calitate a conținutului:*

- înțelegerea problemei; orientarea și cufundarea în temă; 10 puncte
- priceperea și efectuarea conexiunilor; 10 puncte
- rezolvarea problemei în mod individual;
receptivitate față de noile așteptări; 5 puncte
- calitatea argumentării; demonstrarea afirmației; 5 puncte
- sublinierea esenței; capacitatea de sistematizare; 10 puncte
- modalitățile de integrare a răspunsurilor în lucrare. 10 puncte

Criteriile de calitate a formei:**15 puncte***Criterii:*

- coeziunea textului (conținutului), integrarea întrebărilor standardizate în contextul acestuia; proporționarea structurii; 10 puncte
- diviziunea lucrării; 3 puncte
- respectarea normelor legate de extensiunea textului. 2 puncte

Prezentarea emotivă, atitudinea pozitivă, susținerea punctului de vedere: 15 puncte*Criterii:*

- prezentare emotivă; afinitate sufletească; 5 puncte
- sintetizarea creativă a materialului colecționat; 5 puncte
- exemple adecvate și plastice; 3 puncte
- autoevaluare. 2 puncte

Alegerea subiectului lucrării, abordarea problemei cu modalități moderne: 10 puncte*Criterii:*

- noutățile, particularitățile temei; 3 puncte
- depășirea șabloanelor; aplicarea metodelor moderne; 5 puncte
- eficacitatea proiectului, ecoul acestuia în rîndul elevilor, părinților și al intervievaților. 2 puncte

Limbaaj (stil):**10 puncte***Criterii:*

- stil propriu, curgător, adecvat; 2 puncte
- terminologie potrivită; 3 puncte
- corectitudine gramaticală. 5 puncte